

Utveckling av moderniserade provningsmetoder för tillstånd hos vägmateriäl

Under ett flertal år har SBUF beviljat bidrag för att vidareutveckla provningsmetoder som främjar ett funktionellt tänkande och en förbättrad arbetsmiljö för medarbetare. Många av dessa provningsmetoder används idag och fler kommer troligen att börja användas i framtiden.

Bakgrund och syfte

Provnings- och mätmetoder är av fundamental betydelse för kontroll och styrning av sammansättning, egenskaper och tillstånd hos obundna och bundna vägmateriäl. Provningsmetoder behöver göras i flera led vid byggande och underhåll av vägar, gator, broar, flygfält etcetera. Exempel är kontroll av insatsmaterial, proportionering av asfaltmassa samt produktions- och kvalitetskontroll av asfaltmassa, asfaltbeläggning eller obundna material i såväl fält som laboratorium. Även vid forsknings- och utvecklingsarbete samt vid skadeutredningar krävs mät- eller provningsmetoder som på ett relevant sätt kan kontrollera och värdera materialets egenskaper.

Upphandling på funktion underlättas av att det finns provningsmetoder som kan mäta funktionen hos materiallager, till exempel hållfasthet och beständighet. Mer heltäckande, icke förstörande mätningar på nylagd yta kan ge god information om tjocklek, homogenitet, textur och packningsgrad samtidigt som inga ingrepp (borrkärnor) i vägen behöver göras.

Behovet av förbättring eller utveckling av metoder bedöms vara stort, bland annat för att bättre än idag säkerställa att produkten får förväntad kvalitet. För att minska på spridningen av analysresultaten mellan olika laboratorier eller inom laboratoriet kan repeter- och reproducerbarheten hos metoder behöva förbättras. Provningsmetoder innefattar ofta olika delar, till exempel provberedningen, provning, mätning och krav på utrustningen. En viktig faktor är också hur provtagningen utförs. Europaharmoniseringen

av olika produktstandarder innebär att för svenska förhållanden nya provningsmetoder och kravspecifikationer kan behöva införas i tekniska anvisningar.

Genomförande

Med stöd från SBUF och Trafikverket har ett flertal funktionella provningsmetoder vidareutvecklats under de senaste åren. Projekten har drivits av projektledare hos olika entreprenörer och VTI vilket också har inneburit en kompetensutveckling av medarbetare i byggbranschen. Några exempel på projekt som har avslutats och som är pågående är:

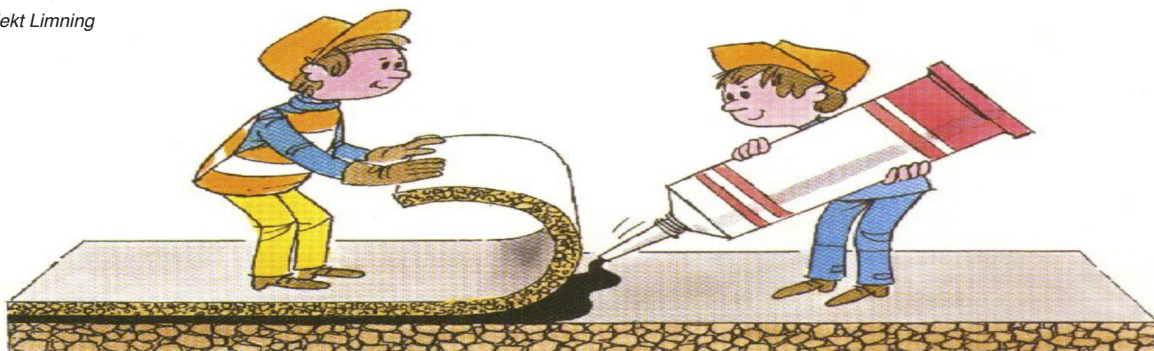
- Vidareutveckling av Styvhetsmodul
- Vidareutveckling av Prall
- Vattenkänslighet enligt ITSr
- Metod för kontroll av limning av asfaltlager
- Bildbehandling för Rullflaskemetoden

När ett projekt rapporteras in till SBUF finns den att tillgå på www.sbuf.se

Projekt Prall

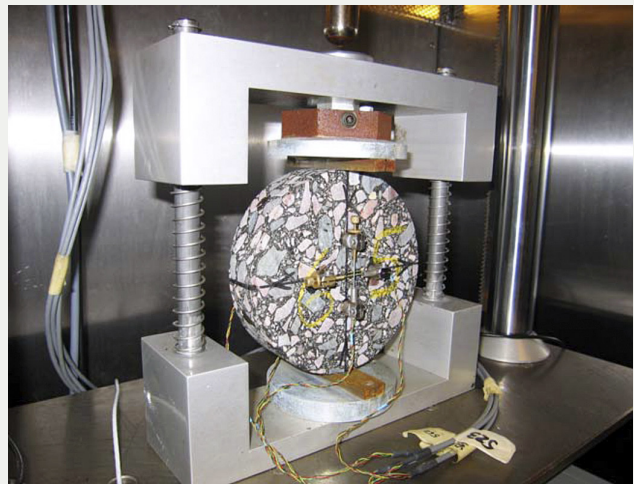
Projekt Limning

Resultat

Trafikverket har tagit initiativet att bilda ett branschsammanfatt Metodgrupp som ska ha övergripande ansvar för provningsmetoder, såväl för obundna som bitumenbundna material och lager. Metodgruppen har ett antal utskott och arbetsgrupper där resultat som framkommer i projekten med att vidareutveckla de moderniserade metoderna diskuteras och utvärderas.

Informationen läggs upp på en hemsida, www.metodgruppen.nu, så att projektresultaten görs tillgänglig för branschens alla medarbetare.

Projekt Styvhet

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Leif Viman, VTI, sekr i Metodgruppen, tel 013-20 42 53,
e-post: leif.viman@vti.se

Internet:

www.metodgruppen.nu

www.sbuf.se – Se projekt; 11159, 11904, 12019, 12200, 12236, 12275, 12468.